

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 12 Aralık 2010
Sayı : 487

101621

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde özellikle son 10 yılda hızla artan ve yüzbinlerce insanın mağduriyetine yol açan dolandırıcılık vakalarının sosyolojik, psikolojik, ekonomik, siyasal, kültürel ve hukuki açıdan araştırılması ve ülkemizi dolandırıcılık cenneti haline getiren bu iklime karşı gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasanın 98, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Saygılarımla.

3 Atilla Sertel
İzmir

Sevda Erdan KILIÇ
İzmir Milletvekili

2 Ömer Fethi Güner
Niğde

Ayhan BAKI
Adana M.

KADİM DURMAZ
Tokat Milletvekili
İdare Amiri

2 Lekan Topal
Hesay M.

Karım Anslan
Dewizli

11 Hamiye Ayar
Konya

1 Kemal DEYBEK
Samsun

11 Yüksel Özkan
Bursa

15 Aydın ÖZEL
Antalya M.

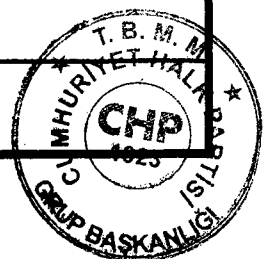
12 Gethin Arık
KATIRI
Acel

15 Bayram Ulusoy
Gaziantep M.

16 Abdurrahman Zülke
Adana

687

[illegible]

GEREKÇE

Ülkemizde son yıllarda gerek kitlesel gerekse bireysel anlamda dolandırıcılık olaylarında büyük bir artış yaşanmakta, bunun sonucunda yüzbinlerce insan mağduriyet yaşamaktadır. Özellikle son on yıl içerisinde teknolojinin daha erişilebilir olması ve aynı oranda iletişim araçlarının ve yöntemlerinin çeşitliliğinin artmasından dolayı, toplum bu gelişmeleri takip edemez hale gelmekle birlikte, getirdiği risklerin de farkında varamamaktadır. Ayrıca cezai yaptırımın caydırıcılıktan uzak olması, hukuki açıklık ve denetim eksikliğinden dolayı Türkiye adeta dolandırıcılık cenneti ülkesine dönüşmüştür. Jandarma Genel Komutanlığı'na 2016'da yayınlanan ve bu konuda bir ilk olan araştırmaya göre Türkiye'de 2010 – 2014 yılları arasında 4 yıl içerisinde 447 bin 656 dolandırıcılık olayının meydana geldiği, bu suçun en fazla kamudan haksız çıkar sağlama yoluyla işlendiği belirtilmiştir. Yazılı ve görsel medyada yer alan haberlerde göz önüne alındığında aradan geçen 3 yıl içinde bu sayının katlanarak arttığı ve mağduriyetlerin ciddi bir şekilde toplumsal vakaya dönüştüğü açıktır. Akıllı telefon ve mobil cihaza sahip olma oranının yüzde 95, dizüstü bilgisayar kullanımı oranının yüzde 85 olduğu ülkemizde, teknolojinin sunduğu fırsatların aynı zamanda riskleri de içinde barındırdığı ve dolandırıcılık konusunda akla hayale gelmeyecek yöntemlere kapı açtığı gözlemlenmektedir. Dr. Jandarma Yüzbaşı Abdurrahman Yılmaz'ın Türkiye'deki dolandırıcılık yöntemleri ile ilgili hazırladığı araştırmaya göre ülkemizde yapılan dolandırıcılıklar ve oranları şu şekilde sıralanmaktadır:

- Kamudan haksız menfaat (Yüzde 18.5),
- Sosyal mühendislik/senaryo (Yüzde 16.5),
- Kapıdan satış (Yüzde 12),
- Sözde fırsat yatırımı: (Yüzde 9),
- Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) Dolandırılması (Yüzde 8.5)
- Evlendirme veya evlenme yoluyla dolandırıcılık (Yüzde 6.5)
- Satış işlemlerinde dolandırıcılık (Yüzde 6) / Çek ve senet değerli kağıt (Bilet vb.) ile dolandırıcılık (Yüzde 5),
- Ön ödeme ile dolandırıcılık (Yüzde 3.5),
- Büyü, muska (Yüzde 2.5)
- Kendisine ait olmayan yeri/malı satma/kiralama (Yüzde 2.5),
- Kimlik ve kredi kartı dolandırıcılığı (Yüzde 2),
- Sigorta (Yüzde 1.5),
- Para toplama (Yüzde 1.5),
- Diğer yöntemler (Yüzde 4.5).

Dolandırıcılığın bu kadar yaygınlaşması ile ilgili yapılan değerlendirmelerde ise ana başlıklar halinde şu görüşler öne çıkmaktadır:

- Toplumsal değerlerin çözülmesi sonucu bireyin ahlaki yapısındaki çöküntü.
- Ülkelerin ekonomik gelişmişlik durumu ve çabuk köşe dönme güdüsü.
- Çalışarak, emek harcayarak para kazanma umudunu kaybedenlerin, hemen zenginleşme arzusu.
- Korku iklimi, güvensizlik ortamı ve rıza kültürü.

Ülkemizdeki dolandırıcılık vakalarının toplumsal bir sorun olarak karşımıza çıkmasında uygulanan yöntemler kadar kitle psikolojisi ile kurumlar ve değerler üzerinde yaratılan zafiyetin de büyük rolü bulunmaktadır. Bunun en çarpıcı örnekleri ise Titan saadet zinciri, Çiftlikbank ve telefon yöntemiyle yapılan dolandırıcılıklardır. Sayıları yüzbinlere varan saadet zinciri şeklindeki dolandırıcılıkların yanı sıra eğitimli insanları dahi ağına düşüren telefon ve internet dolandırıcılığı ülkemizdeki dijital dolandırıcılık yöntemlerinin en başında gelmekte ve en çok mağduriyet yaratan yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Kendisini polis, hakim, savcı gibi çeşitli ünvanlarla tanımlayarak şantaj yoluna başvuranların yanı sıra veri tabanlarından ele geçirdikleri kart numaralarıyla havale, eft gibi işlemleri öne sürerek para isteyenler ile kredi kartı şifresini ele geçirmeye çalışanlara karşı bir an gösterilen boşluk, şaşkınlık ve zafiyet dolandırıcıların ekmeğine yağ sürmektedir. Dolandırılan kişiler ise hak arama yolları açık olmasına karşın önleyici düzenlemelerin eksikliği, cezaların caydırıcılıktan uzak olması ve denetim yetersizliği nedeniyle bir sonuç alamamaktadır.

Bütün bu gerekçeler doğrultusunda ülkemizde özellikle son 10 yılda hızla artan ve yüzbinlerce insanın mağduriyetine yol açan dolandırıcılık vakalarının sosyolojik, psikolojik, ekonomik, siyasal, kültürel ve hukuki açıdan araştırılması ve ülkemizi dolandırıcılık cenneti haline getiren bu iklime karşı gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasanın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

